

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Ruimte, Groen en Water

DATUM	7 mei 2013	REFERENTIE	Ir. P. Beerling
ONS NUMMER	80E26253	DOORKIESNUMMER	2003
NUMMER PS	2013RGW61	E-MAILADRES	Pim.beerling@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1		

Onderwerp Statenbrief: Gedetailleerde toetsing regionale waterkeringen West-Nederland

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

Door 8 waterschappen in West-Nederland zijn in opdracht van de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland de regionale waterkeringen in hun beheersgebied gedetailleerd getoetst aan de provinciale veiligheidsnormen. Middels deze brief willen wij u op de hoogte stellen van de resultaten van deze toetsing.

Voorgeschiedenis

In de provinciale verordeningen van de waterschappen en haar voorlopers zijn veiligheidsnormen vastgelegd voor de regionale waterkeringen in Utrecht. In 2009 is het "Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2009" vastgesteld waarin nadere afspraken zijn gemaakt over het toetsen en op orde brengen van de regionale keringen. In dit uitvoeringsbesluit is vastgelegd dat alle urgente regionale keringen in 2015 aan de normen moeten voldoen en dat in 2020 alle regionale keringen aan de norm voldoen. Verder geeft het uitvoeringsbesluit aan dat de waterschappen uiterlijk 1 juli 2012 moesten rapporteren aan GS over de toetsing op veiligheid van de regionale waterkeringen. Bijzonder aan dit uitvoeringsbesluit is dat dit geldt voor 8 waterschappen in West-Nederland.

Essentie / samenvatting:

Door 8 waterschappen in West-Nederland zijn in opdracht van de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland de regionale waterkeringen in hun beheersgebied gedetailleerd getoetst. Op basis van de beschikbare kennis, gegevens en het beheerdersoordeel zijn de keringen getoetst op hoogte en op stabiliteit. Het algemene beeld is dat de keringen er positief bij liggen. Wel is het nodig dat er nog werkzaamheden aan de keringen moeten worden uitgevoerd. De opgedane kennis van deze toetsing wordt door de provincies en waterschappen ingezet voor het maken dijkverbeteringsprogramma's, richting te geven aan kennisontwikkeling op het gebied van regionale keringen en waar nodig extra waakzaam te zijn. In de bijlage van deze brief vindt u een brochure over de resultaten, de betekenis hiervan en de vervolgstappen van deze toetsing in West-Nederland.

In de provincie Utrecht is de toetsing uitgevoerd door waterschap Rivierenland, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. Samen met de resultaten van de eerder uitgevoerde toetsing bij waterschap Vallei en Veluwe geeft dit het volgende beeld voor de keringen in de provincie Utrecht.

- 42% Voldoende

- 26% Onvoldoende maar reeds opgenomen in een dijkverbeteringsprogramma en in 2015 op orde. Dit zijn hoofdzakelijk de urgente keringen.
- 20% Onvoldoende. Wat betekent dat deze keringen opgenomen moeten worden in een verbeteringsprogramma en op orde moeten zijn in 2020.
- 12% Nader onderzoek. Deze keringen kunnen op dit moment nog niet volledig beoordeeld worden omdat de noodzakelijke informatie hiervoor nog ontbreekt.

Van 12 procent van de keringen kon nog geen veiligheidsoordeel worden gegeven. Over deze keringen is weliswaar al veel bekend, maar nog niet alle faalmechanismen konden worden getoetst. Dat was onder meer het geval voor veendijken. De kennis en het bijbehorende toetsinstrumentarium zijn nog ontoereikend om veenkeringen en keringen op een ondergrond samengesteld uit veen scherp te kunnen toetsen. Dit alles ondanks dat er de afgelopen jaren door provincies en waterschappen veel is geïnvesteerd in het vergroten van de kennis in het gedrag van regionale waterkeringen en veendijken.

Bij de toetsing van de keringen is door de waterschappen veel kennis opgedaan over de eigenschappen en het functioneren van de keringen. De opgedane kennis van deze toetsing wordt door de waterschappen gebruikt om waar nodig extra waakzaam te zijn en om richting te geven aan de dijkverbeteringsprogramma's voor de regionale waterkeringen. Daarnaast wordt door de waterschappen en de provincies gezamenlijk ingezet op kennisontwikkeling. De ontwikkeling van kennis op het gebied van veen is hierbij dus erg belangrijk.

Binnen de categorie "Onvoldoende" zijn grote verschillen. Sommige keringen zijn maar een paar centimeter te laag terwijl andere keringen op meerdere faalmechanismen zijn afgekeurd. Het predicaat 'onvoldoende' betekent niet dat de dijk acuut dreigt te bezwijken, maar wel dat er maatregelen nodig zijn om het beschermingsniveau ook in de toekomst te kunnen behouden.

Geconstateerd wordt dat door de waterschappen nog veel werkzaamheden verricht moeten worden om de urgente keringen in 2015 en alle keringen in 2020 aan de normen te laten voldoen. In de provincie Utrecht is de opgave voor Rivierenland en Vallei en Veluwe relatief beperkt. Voor de Stichtse Rijnlanden en in minder mate Amstel, Gooi en Vecht geldt dat de opgave om in 2015 de urgente keringen aan de norm te laten voldoen een grote is. Bij de vervolgstappen, zie vervolgprouce/voortgang, gaan wij hier dan ook goede afspraken met de waterschappen over maken.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

De toetsing van de regionale waterkeringen en de daaruit volgende verbetermaatregelen moeten ervoor zorgen dat de meest urgente regionale waterkeringen in 2015 op orde zijn. Alle andere regionale waterkeringen moeten in 2020 op orde zijn.

Financiële consequenties

In West-Nederland is door de waterschappen en provincies ongeveer € 5.5 miljoen uitgegeven aan onderzoek op het gebied van de regionale waterkeringen. Met de verbetering van de regionale keringen is voor West-Nederland een bedrag van zeker € 200 miljoen gemoed. De kosten voor het verbeteren worden betaald door de waterschappen.

De provincies zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van leidraden en handreikingen voor de waterschappen. Hiervoor wordt in het kader van het ontwikkelingsprogramma regionale waterkeringen bijgedragen aan kennisontwikkeling op het gebied van de regionale waterkeringen. De kosten worden betaald uit regulier budget.

Vervolgprouce/voortgang

De provincie stelt de kaders, normen en beleid voor het regionale waterbeheer vast. Om de regionale keringen in 2015 – 2020 op orde te hebben gaan wij actief na of de waterschappen, die verantwoordelijk zijn voor het beheer van regionale waterkeringen, de verordeningen naleven. Wij stellen instrumentaria beschikbaar voor het toetsen en verbeteren van regionale waterkeringen en maken afspraken over het toetsproces en het verbeterprogramma. Hierbij maken wij onder andere gebruik van de jaarlijkse voortgangsrapportages van het waterplan en dragen wij bij aan kennisontwikkeling.

Op basis van de voorliggende resultaten gaan wij met de waterschappen in gesprek over de bestaande afspraken over het toetsen en verbeteren van de regionale waterkeringen, de aanpak van de categorie "Nader Onderzoek" en waar wij gezamenlijk moeten investeren in kennis en kunde.

In het tweede kwartaal van 2014 komen wij bij u terug met concrete afspraken rond de voortgang van de regionale waterkeringen.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief. Kennis te nemen van de resultaten van de toetsing van de regionale keringen in West-Nederland en Utrecht in het bijzonder.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,